



Република Србија
АПЕЛАЦИОНИ
СУД У БЕОГРАДУ
Гж 25/21
14.7.2021. године
Београд

У ИМЕ НАРОДА

АПЕЛАЦИОНИ СУД У БЕОГРАДУ, у већу састављеном од судија Зорице Булајић, председника већа, Станиславе Митровић и Ирене Вуковић, чланова већа, у парници тужиоца Л.Ф из ..., ... бр. ..., чији је пуномоћник Анђелка Александров Митић, адвокат из Београда, Тадеуша Кошћушка бр. 8, против туженог Акционарско друштво за осигурање “АМС осигурање” а.д.о. из Београда, Рузвелтова бр. 16, чији су пономоћници Б.П, А.Б, С.Г и С.Ђ, сви из ..., бр. ..., ради накнаде штете, одлучујући о жалби тужиоца изјављеној против пресуде Првог основног суда у Београду П 25592/20 од 8.9.2020. године, у седници већа одржаној дана 14.7.2021. године, донео је

ПРЕСУДУ

ПРЕИНАЧУЈЕ СЕ пресуда Првог основног суда у Београду П 25592/20 од 8.9.2020. године, тако што се **ДЕЛИМИЧНО УСВАЈА** тужбени захтев тужиоца па се обавезује тужени Акционарско друштво за осигурање “АМС осигурање” а.д.о. из Београда, да тужиоцу Л.Ф из ... на име накнаде нематеријалне штете исплати укупан износ од још 690.000,00 динара и то: на име претрпљених душевних болова због умањења животне активности износ од још 240.000,00 динара, на име претрпљених физичких болова износ од још 134.000,00 динара, на име претрпљеног страха износ од још 106.000,00 динара, на име душевних болова због естетске наружености износ од још 210.000,00 динара, све са законском затезном каматом почев од 8.9.2020. године до коначне исплате, у року од 15 дана од дана достављања преписа пресуде, док се тужбени захтев тужиоца за накнаду нематеријалне штете за укупан износ од још 260.000,00 динара и то: за претрпљене душевне болове због умањења животне активности за износ од још 80.000,00 динара, за претрпљене физичке болове за износ од још 116.000,00 динара, за претрпљени страх за износ од још 64.000,00 динара, све са законском затезном каматом почев од пресуђења до коначне исплате, **ОДБИЈА** као неоснован.

ПРЕИНАЧУЈЕ СЕ решење о трошковима парничног поступка садржано у ставу другом изреке пресуде Првог основног суда у Београду П 25592/20 од 8.9.2020. године, тако што се **ОБАВЕЗУЈЕ** тужени Акционарско друштво за осигурање “АМС осигурање” а.д.о. из Београда, да тужиоцу Л.Ф из ... исплати на име трошкова

парничног поступка износ од 267.800,00 динара, са законском затезном каматом од наступања услова за извршење до исплате, у року од 15 дана од дана достављања преписа пресуде.

Образложење

Побијаном пресудом, ставом првим изреке, одбијен је као неоснован тужбени захтев којим је тражено да се обавезе тужени да тужиоцу на име накнаде нематеријалне штете исплати укупан износ од још 950.000,00 динара и то на име душевних болова због умањења опште животне способности износ од још 320.000,00 динара са законском затезном каматом од дана пресуђења па до коначне исплате, на име претрпљених физичких болова износ од још 250.000,00 динара са законском затезном каматом од дана пресуђења до коначне исплате, на име претрпљеног страха износ од још 170.000,00 динара са законском затезном каматом од дана пресуђења до коначне исплате и на име душевних болова због естетске наружености износ од 210.000,00 динара са законском затезном каматом од дана пресуђења до коначне исплате. Ставом другим изреке, обавезан је тужилац да туженом накнади трошкове парничног поступка у износу од 62.500,00 динара, са законском затезном каматом од дана пријема отправка ове одлуке под претњом принудног извршења.

Против наведене пресуде жалбу је благовремено изјавио тужилац побијајући је у целисти због погрешне примене материјалног права и одлуке о трошковима поступка.

Испитујући првостепену пресуду у границама прописаним чланом 386 Закона о парничном поступку (“Службени гласник РС”, бр. 72/11 са каснијим изменама и допунама), апелациони суд је оценио да је жалба тужиоца делимично основана.

У спроведеном поступку првостепени суд није учинио ниједну битну повреду одредаба парничног поступка из члана 374 став 2 тачка 1-3, 5, 7 и 9 ЗПП на које другостепени суд пази по службеној дужности.

Према правилно утврђеном чињеничном стању, дана 13.9.2015. године, догодила се саобраћајна незгода у којој су учествовали тужилац и осигураник туженог. Том приликом тужилац (рођен 1975. године) задобио је телесне повреде у виду вишеделног прелома кости десне потколенице и нагњечину у пределу грудног коша, био је хоспитализован и оперативно лечен. Од тренутка повређивања, па у наредна три дана тужилац је трпео физичке болове јаког интензитета, који су се после тога трансформисали у болове средњег интензитета и трајали шездесет дана, а затим прерасли у болове слабог интензитета и трајали наредних шест месеци, при чему тужилац болове слабог интензитета трпи и сада али само повремено. Код тужиоца је заостала наруженост средњег степена која се огледа у ожиљцима у пределу десне потколенице и стопала и храмања на десну ногу, а због ограничене покретљивости у десном скочном зглобу и скраћења десне ноге његова животна активност је смањена 20%, што се манифестује смањеном толеранцијом на сва тешка физичка оптерећења која би укључивала десну ногу, као и принудне положаје десне ноге у виду чучња или клечања, дужег стајања и ходања, због чега тужилац мора да улаже повећан напор при наведеним покретима. После доживљене саобраћајне незгоде тужилац је трпео

примарни страх високог интензитета у трајању од двадесетак минута, коме је следио секундарни страх високог интензитета у трајању од двадесет четири часа, а затим страх средњег интензитета који је трајао око две недеље и страх ниског интензитета који је трајао око шест месеци, при чему страх није оставио трајне последице на тужиочево психичко здравље. Тужени је у вансудском поступку исплатио тужиоцу укупан износ од 400.000,00 динара на име претрпљене нематеријалне штете од чега 180.000,00 динара за душевне болове због умањења животне активности, 100.000,00 динара за физичке болове, 80.000,00 динара за страх и 40.000,00 динара за душевне болове због наружености.

На основу овако утврђеног чињеничног стања првостепени суд је правилно закључио да је тужени дужан да тужиоцу, у складу са условима уговора о осигурању од аутоодговорности, накнади штету коју је тужилац претрпео услед радње осигураника туженог а сходно одредбама члана 941 став 1 Закона о облигационим односима и чланова 24, 25 и 26 Закона о обавезном осигурању у саобраћају ("Сл. гласник РС", бр. 51/09..7/13). Налазећи да су јачина и трајање претрпљених душевних болова, физичких болова и страха такви да оправдавају досуђивање новчане накнаде, суд је полазећи од одредбе члана 200 Закона о облигационим односима, оценио да је правична накнада нематеријалне штете у виду душевних болова због умањења животне активности на дан исплате извршене у марту 2017. године износила 180.000,00 динара, за претрпљене физичке болове 100.000,00 динара, за претрпљени страх 80.000,00 динара и за претрпљене душевне болове због наружености 40.000,00 динара, те да је овим износима који су исплаћени у мирном поступку од стране туженог у марту 2017. године, покривена нематеријална штета настала за тужиоца, због чега је тужбени захтев одбио као неоснован и није утврђивао правичне износе штете који би припали тужиоцу у време пресуђења.

На правилно и потпуно утврђено чињенично стање првостепени суд је погрешно применио материјално право и то одредбу члана 200 Закона о облигационим односима. Због погрешне примене материјалног права првостепени суд је погрешно извео закључак да је тужилац исплатама у вансудском поступку у потпуности обештећен, те да је његов тужбени захтев неоснован.

Наиме, накнада нематеријалне штете, у смислу наведене одредбе је по својој правној природи морална сатисфакција и има за циљ да се њоме уравнотежи поремећај у психичкој сфери оштећеног лица коме се досуђеним новчаним износом омогућава да прибави себи одређена материјална добра која ће му помоћи да донекле лакше савлада болове и патњу коју је претрпело. Ценећи наведено као и околност да накнада нематеријалне штете нема казни карактер, а с обзиром на тежину задобијене повреде и интензитет и дужину трајања физичких болова и страха, као и степен наружености и проценат умањења животне активности од 20%, животну доб тужиоца, значај повређеног добра али и циљ коме служи, као и да је у вансудском поступку у марту 2017. године извршена исплата накнаде нематеријалне штете од стране туженог, Апелациони суд је, на основу одредбе члана 232 ЗПП и 200 ЗОО утврдио висину правичне накнаде по траженим видовима нематеријалне штете.

По оцени овог суда правична накнада нематеријалне штете у виду душевних болова због умањења животне активности на дан исплате извршене у марту 2017.

године износила је 300.000,00 динара, за претрпљене физичке болове 150.000,00 динара, за претрпљени страх 150.000,00 динара и за претрпљене душевне болове због наружености 200.000,00 динара. Упоређујући ове износе са износима исплаћеним у вансудском поступку, тужиоцу је за душевне болове због умањења животне активности, исплаћена накнада штете у висини од 60%, за претрпљене физичке болове исплаћена је накнада штете у висини од 67%, за претрпљени страх исплаћена је накнада штете у висини од 53%, а за претрпљене душевне болове услед наружености исплаћена је накнада штете у висини од 20%.

С обзиром да се висина нематеријалне штете утврђује на дан пресуђења, сходно одредби члана 189 ЗОО, овај суд је утврдио да тужиоцу на дан пресуђења припада накнада нематеријалне штете и то за умањење животне активности 400.000,00 динара, за претрпљене физичке болове 200.000,00 динара, за претрпљени страх 200.000,00 динара и за душевне болове због наружености 300.000,00 динара.

Како неисплаћених 40% правичне накнаде за умањење животне активности износи 240.000,00 динара, неисплаћених 33% правичне накнаде за претрпљене физичке болове износи 134.000,00 динара, а неисплаћених 47% правичне накнаде за претрпљени страх износи 106.000,00 динара, тужиоцу су наведени износи досуђени, док је преко досуђених до тражених износа накнаде нематеријалне штете са траженом законском затезном каматом тужбени захтев одбијен као неоснован. Неисплаћених 80% правичне накнаде за наруженост износи 240.000,00 динара, али је тужиоцу досуђен износ од 210.000,00 динара, крећући се у границама постављеног тужбеног захтева.

На досуђени износ, почев од дана доношења првостепене пресуде када је накнада штете и одређена према критеријумима и вредности новца применом одредбе члана 189 став 2 ЗОО, тужиоцу припада право на законску затезну камату у складу са одредбом члана 277 став 1 истог Закона.

Стога је на основу одредбе члана 394 тачка 3 и 4 ЗПП преиначена побијана пресуда тако што је делимично усвојен тужбени захтев и тужиоцу досуђен укупан износ од 690.000,00 динара, а одбијен као неоснован тужбени захтев преко досуђеног до траженог износа, са законском затезном каматом од пресуђења.

Истовремено је преиначена и одлука о трошковима парничног поступка, садржана у ставу другом изреке побијане пресуде, на основу одредбе члана 401 тачка 3 у вези одредбе члана 165 став 2 ЗПП и 153 ст.1, 154 и 163 ЗПП, имајући у виду вредност предмета спора и успех тужиоца у овом спору, а досуђени трошкови обухватају издатке тужиоца на име ангажовања пуномоћника-адвоката и то: за састав тужбе и три образложена поднеска у износу од по 9.000,00 динара, укупно 36.000,00 динара, за састав одштетног захтева у износу од 6.000,00 динара, за приступ на четири одржана рочишта у износу од по 10.500,00 динара, укупно 42.000,00 динара, за приступ на једно неодржано рочиште у износу од 6.000,00 динара, за трошкове вештачења у износу од 15.000,00 динара и састав жалбе у износу од 18.000,00 динара, трошкове судских такси за тужбу и првостепену одлуку и судских такси за жалбу и другостепену одлуку у износу од по 36.200,00 динара укупно 144.800,00 динара, што укупно чини износ од 267.800,00 динара, сходно важећој тарифи о наградама и накнади трошкова за рад адвоката у Републици Србији (“Службени гласник РС” бр. 15/2012) и важећој

Таксеној тарифи.

Неосновано тужилац потражује законску затезну камату на износ трошкова парничног поступка почев од дана доношења пресуде па до исплате. Ово са разлога што даном доношења одлуке настаје обавеза на страни дужника да накнади супротној странци трошкове поступка, али се рок у коме странка, односно дужник, треба да испуни ту обавезу не подудара са даном доношења судске одлуке, јер су одредбом члана 333 став 1 и 2 ЗПП прописани рокови у којима је странка дужна да изврши чинидбу одређену судском одлуком. Одредба члана 324 ЗОО, којом је регулисана дужничка доцња, прописује више ситуација у којима дужник долази у доцњу. Једна од тих ситуација је и она када је време у коме обавезу треба испунити одређено, као што је овде случај, и тада дужник пада у доцњу када то време - за добровољно испуњење обавезе, протекне. Међутим, имајући у виду да против првостепене одлуке о трошковима поступка незадовољна странка има право жалбе, уколико би он то своје право искористио, то би довело до одлагања наступања доспелости обавезе накнаде парничних трошкова. У том случају, дужник (парнична странка) пада у доцњу тек - када одлука о трошковима парничног поступка постане правноснажна (било протеклом рока за жалбу, уколико се странка није жалила, било доношењем правноснажне одлуке по жалби) и када протекне рок за њено добровољно испуњење. Дакле, долазак дужника у доцњу се у оваквој ситуацији подудара са тренутком када одлука суда, којом је он обавезан да накнади парничне трошкове, постаје извршна. Наравно, то за собом последично даје право повериоцу из извршне исправе да од дужника потражује и затезну камату сагласно одредби члана 277 став 1 ЗОО. Стога тужиоцу законска затезна камата на име трошкова парничног поступка припада од дана извршности одлуке па до коначне исплате.

Председник већа – судија
Зорица Булајић, с.р.

За тачност отправка
Управитељ писарнице
Јасмина Ђокић